

Mede

Mogelijk
Maken

Herfst
2023

Thema
Afrekenen
met
armoede

Doorzetters

Ze houden elkaar stevig vast, moeder en dochter. De afgelopen jaren waren verre van makkelijk. Het gezin van moeder Nasrien leeft al 24 jaar in armoede. Ze maakte van alles mee: elektra die werd afgesloten, geen water meer uit de kraan, pesterijen en meldingen van Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming. Maar niemand kreeg het hechte gezin uit elkaar. Samen zetten ze door, ondanks alles. <

Ze doen in deze Mede graag hun verhaal, in de hoop dat het de situatie van andere mensen in armoede in de toekomst verbetert. Lees snel verder op pagina 10.

COLOFON

Concept
Schrijf-Schrijf
Tekst
Schrijf-Schrijf
Eindredactie
Kansfonds en Hilde Duyx
Vormgeving
Autobahn
Fotografie
**Maartje Brockbernd, Eveline van Egdom,
Gerritjan Huinink en Marieke Odekerken**
Illustratie
Agnes Loonstra
Drukwerk
Altijdwerk

Mede | tiende jaargang | nummer 38 | herfst 2023

Mede is een magazine van Kansfonds. Het verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 1.750 stuks. Kansfonds helpt thuisgeven, want niemand kan zonder thuis. Een dak boven je hoofd, voldoende geld om van te leven en het diepe besef dat je erbij hoort. Toch zijn er in ons land meer dan 1 miljoen mensen die geen thuis hebben.

Het werk van Kansfonds wordt mede mogelijk gemaakt door de bijdragen van particulieren, organisaties, de Nationale Postcode Loterij en de Nederlandse Loterij.

Voor schenkingen en nalatenschappen neem je contact op met:
Brenda Pel
b.pel@kansfonds.nl

Rekeningnummer
NL41 INGB 0675 8622 05

Abonnee van Mede worden? Of wil je je juist uitschrijven? Stuur een e-mail met je naam en adres naar communicatie@kansfonds.nl

f /kansfonds
@kansfonds
@kansfonds
/company/kansfonds

"Ik heb mijn leven weer terug, horen we vaak"

18

Jan Veldhuizen werd uitgedaagd:
'Of je gaat gewoon zo door en boekt elk jaar een vakantie naar de Malediven. Of je leert alles weg te geven wat je hebt'

Gewoon geld geven: een andere aanpak van armoede

Beste Medelezer,

De media hadden het er voor de zomer volop over: gemeenten Tilburg en Amsterdam doen mee aan ons initiatief Gewoon geld geven. Twee jaar lang gaan we gezinnen in armoede 150 euro per maand geven. Het stemt ons gelukkig dat steeds meer beleidsmakers het inzien: een andere armoedeaanpak is broodnodig.

Het verhaal van alleenstaande moeder Nasrien en haar kinderen laat zien hoe hard die verandering nodig is (pagina 10). Een gebrek aan geld zorgt dat mensen niet kunnen meedoen in de samenleving. Kansfonds vindt dat een menswaardig bestaan begint bij bestaanszekerheid.

Henriëtte Hulsebosch
Directeur Kansfonds

In Dominee **Jan Veldhuizen** vinden we een gelijkgestemde (pagina 14). Hij komt al jaren op voor stadsgenoten in Enschede die tegen barrières aanlopen. Barrières die hun de toegang ontnemen tot sociale ondersteuning. Hij zet zich in voor wezenlijke verandering van het systeem, met meer oog voor de menselijke maat.

Ook met ons initiatief **Gewoon geld geven** jagen we nieuw beleid aan. Een aanpak waarin mensen vóór regels gaan, zodat je problemen simpelweg kunt oplossen. Gewoon geld geven, zonder verplichtingen, vergt lef, want het betekent dat bestaande structuren doorbroken moeten worden. Gemeente Zaanstad was de eerste die moedig van start ging. Hoe het hen vergaat? Ook daarover praten we je graag bij in deze Mede.

Veel leesplezier!

Twee jaar lang, 'gewoon geld geven' aan gezinnen

Gezinnen in armoede zonder enige voorwaarden geld geven: werkt dat? Kansfonds onderzoekt het samen met het Lectoraat Armoede Interventies van de Hogeschool van Amsterdam. De pilot in Zaanstad is net achter de rug. Wat leerden we hieruit en waarom staan gemeenten als Tilburg en Amsterdam te trappelen om ook te beginnen?

We doe het!

E

indelijk doen we het: gezinnen in de bijstand twee jaar lang 150 euro per maand geven, onvoorwaardelijk en zonder verplichtingen. Zo kunnen ze zelf bepalen waaraan ze de meeste behoefte hebben. Het onderzoek doen we in gemeente Zaanstad, Tilburg en Amsterdam. De Hogeschool van Amsterdam (HvA) meet wat er gebeurt met het welzijn van de deelnemende gezinnen als hun financiële armslag groter is. Kansfonds hoopt hiermee een manier te vinden om armoede te doorbreken. Het onderzoek is niet uit de lucht gegrepen. Studies uit Amerika, Canada en Finland tonen aan dat belangeloos geld geven een positief effect heeft.

Golf van verontwaardiging

‘Een belangrijk punt dat we met ons initiatief willen maken, is dat het huidige systeem niet werkt,’ vertelt **Bas Pieck**, programmaleider Gewoon geld geven bij Kansfonds. ‘Nederland kampt met ruim 830.000 mensen in armoede en dat aantal kan volgend jaar oplopen naar 1 miljoen, als de overheid niet ingrijpt. Armoede veroorzaakt ziekmakende stress, schaamte, uitsluiting en opvoedproblemen. We zien dat er langzaam een golf van verontwaardiging in Nederland ontstaat: zoveel mensen die leven in bestaansonzekerheid, dat kan zo niet langer. Het systeem klopt niet meer. Hierin worden we gesterkt door rapporten van de Nationale ombudsman, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en Commissie sociaal minimum waarin staat dat we moeten stoppen met pleisters plakken. Het is tijd voor structurele verandering.’

Mag ik dit geld écht houden?

In april startte de pilot van drie maanden in Zaanstad. Drie gezinnen kregen elke maand 150 euro. Drie andere zaten in de vergelijkingsgroep en kregen alleen een vergoeding voor deelname. ‘Ons doel was om alle facetten van het onderzoek te testen’, vertelt **Mirre Stallen**, senior onderzoeker bij lectoraat Armoede Interventies aan de HvA. ‘Zijn de vragenlijsten helder? Werkt de logistiek van de uitbetaling? Hoe ervaren deelnemers het onderzoek? De pilot was ontzettend nuttig.’

‘Onvoorwaardelijk geven: dat betekent dat we *niet* vragen wat gezinnen met die gift gedaan hebben’

MAATSCHAPPELIJKE KOSTEN-BATENANALYSE

Naast het onderzoek dat de Hogeschool van Amsterdam onder gezinnen uitvoert, laten we ook een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) uitvoeren. Daarmee onderzoeken we het effect van de maandelijkse gift van 150 euro op verschillende levensgebieden: de zorgkosten voor het gezin, arbeidsparticipatie van de ouders en schoolresultaten van de kinderen. Ook proberen we inzicht te krijgen in de kosten en de baten van de aanpak Gewoon geld geven in vergelijking met het huidige armoedebeleid. Met de analyse bieden we aanvullende onderbouwing voor een ander armoedebeleid.

Ze ontdekte dat het best lastig is om deelnemers te vinden. De reden? ‘Een diep wantrouwen ten aanzien van overheidsinstanties’, vertelt Stallen. ‘En dat is logisch, zeker na zaken als de toeslagenaffaire. Mensen waren huiverig: “Mag ik dit geld écht houden? En heeft dat geen gevolgen voor mijn toeslagen?” We moesten mensen overtuigen dat we dit goed geregeld hadden met de gemeente.’

Veel schaamte

De HvA stuurde aan een kleine geselecteerde groep voor de pilot een ansichtkaart, met daarop een uitnodiging voor een informatiebijeenkomst. Maar er kwam niemand opdagen. ‘Tijdens de evaluatie begrepen we dat schaamte hierbij een rol speelde’, vertelt Stallen. ‘Maar ook een gebrek aan ruimte in het hoofd. Het is precies wat we onderzoeken: de dagelijkse stress door armoede en wat die met mensen doet.’

‘Bij 18 procent was de kaart niet eens thuis aangekomen, maar bij een bewindvoerder beland. Ook leerden we dat we de kaart niet in het blauw moeten drukken, omdat dit de associatie oproept met overheidsinstanties.’ De onderzoekers kregen meer respons toen ze de gezinnen benaderden via WhatsApp. ‘Contact via een appje is laagdrempelig en geeft de mogelijkheid om vragen te stellen. Ook tijdens het onderzoek.’

Vragenlijst en interviews

Deelnemers aan de pilot vulden twee keer een vragenlijst in over hun persoonlijke situatie en welzijn: voor en na het vooronderzoek. ‘Bij vragen konden ze binnenlopen bij het wijkteam in Zaanstad. Na afloop kregen we te horen dat ze hiervoor niet graag bij het wijkteam binnenlopen, omdat het wordt gezien als verlengstuk van de gemeente, waardoor mensen bang zijn dat hun antwoorden worden doorgespeeld. Ze wilden dus vooral contact met de onderzoeker, telefonisch of per app.’

Sleutelfiguren vinden

Dit najaar start de werving voor het grote onderzoek in Zaanstad. Om meer vertrouwen te scheppen, benaderen Kansfonds en de HvA sleutelfiguren in de gemeente. ‘Dit doen we op sociale en religieuze plekken in de wijk. Als mensen met aanzien in de wijk van ons onderzoek afweten en zien dat we een betrouwbare partij zijn, kunnen zij mensen geruststellen. En wellicht vragen beantwoorden. De benadering werkt: de eerste positieve reacties zijn al binnen.’

Veel enthousiasme onder gemeentes

Begin 2024 starten ook Tilburg en Amsterdam met de pilot. ‘Er is veel belangstelling voor onze andere kijk op het armoedevraagstuk’, zegt Pieck van Kansfonds. ‘Inmiddels hebben nog twintig andere gemeentes ook interesse getoond. Een teken dat we een snaar raken. Het is geweldig dat we nu met drie gemeentes écht aan de slag zijn. Ook onder fondsen is er veel enthousiasme om armoede anders aan te pakken. In Tilburg werken we samen met fonds FNO en in Amsterdam met RCOAK. Zij maakte het zelfs mogelijk om de onderzoeksgroep in Amsterdam te verdubbelen.’

‘Wij zien onze eigen rol vooral als aanjager. Door de vernieuwende aanpak gewoon neer te zetten, ondanks de drempels die we over moesten. Door veel informatie en geleerde lessen te delen met geïnteresseerde gemeentes. En door in Den Haag de weeffouten in ons huidige systeem te agenderen.’

Tilburg toont al langer lef

De Tilburgse wethouder **Esmah Lahlah** kan niet wachten tot het onderzoek van start gaat. ‘Ik vind het fantastisch dat Tilburg meedoet. Armoede komt hier relatief veel voor en de gemeente ziet het

al lange tijd als urgent probleem. Twaalf procent van de huishoudens leeft op of onder de armoedegrens. De nood is zó hoog dat wij als gemeente steeds vaker bezig zijn met gevolgen van armoede dempen, in plaats van oorzaken aanpakken.’

Het initiatief past goed bij Tilburgs huidige visie op armoedebestrijding, stelt Lahlah, die onder meer de portefeuille Bestaanszekerheid heeft. ‘Tilburg toont net als Kansfonds al enkele jaren lef door nieuwe benaderingen te onderzoeken. We wachten niet meer tot inwoners om hulp vragen, maar gaan zélf bij ze langs. We bellen aan bij inwoners die gebruikmaken van minima-regelingen en vragen wat ze nodig hebben om een stap vooruit te kunnen maken. Zo bieden we maatwerk. Mensen krijgen tenslotte geldproblemen door allerlei redenen.’

Inspiratie voor nieuwe kabinet

‘Wat ik erg sterk vind aan Gewoon geld geven, is dat het de regie teruggeeft aan gezinnen die nooit regie ervaren. Vaak moeten ze veel verantwoording afleggen over hun uitgaven en zijn ze afhankelijk van de beoordeling van instanties. Begrijpelijk, maar ook vernederend. Die 150 euro van het onderzoek krijgen ze elke maand onvoorwaardelijk. Dit betekent dat de onderzoekers niet vragen wat ze met die gift gedaan hebben. Zo geef je deelnemers vrijheid, en vooral vertrouwen. Daarom sta ik zo achter dit initiatief. Ik hoop écht dat we hiermee het nieuwe kabinet kunnen inspireren.’ <

Tamara heeft de 'sleutel'

Z

e neemt de beleidsambtenaren van gemeente Zaanstad graag mee op sleeptouw. Hup, de wijk in, mee tot ver achter de voordeur om in het leven te stappen van mensen in armoede. Tamara was vroeger een van hen, waardoor ze meer ziet, meer begrijpt. Daarom is ze nu als ervaringsdeskundige nauw betrokken bij Gewoon geld geven.

Tamara slaat een brug tussen beleid en de mensen voor wie dat beleid is bedoeld. Ambtenaren vragen haar om raad, laten haar aanschuiven. ‘Ik ben er supertrots op dat ze dat doen’, vertelt ze. Beleidsmakers hebben vaak geen idee wat goed is voor mensen in armoede, stelt ze. ‘Ze nemen ingrijpende beslissingen, terwijl ze de impact op het leven van deze mensen niet kunnen overzien.’

Daarom deelt Tamara graag haar kennis en ervaring. Niet alleen met de gemeente, maar ook met Kansfonds en de Hogeschool van Amsterdam. ‘Tamara denkt mee over de aanpak en communicatie richting de gezinnen. Ze is voor hen een van de vertrouwde aanspreekpunten tijdens het onderzoek’, vertelt Bas Pieck van Kansfonds. ‘Haar inzichten en gedrevenheid om het anders te doen, zijn ontzettend waardevol voor Gewoon geld geven.’ <

‘Ik laat mijn stem nu horen, ik laat mezelf zien’

Haar kinderen groeien op met de voedselbank. Schoolreisjes zitten er niet in. Mensen roepen haar kinderen na: heeft je moeder je kleren geshopt in de prullenbak? **24 jaar al leeft Nasrien in armoede.**

En al die tijd wordt het echte probleem niet opgelost. Er is gewoonweg onvoldoende geld om van te leven. ‘Heel menselijk is het maatschappelijk systeem niet voor ons.’

‘Het heeft lang geduurd voor ik tegen mezelf kon zeggen: Nasrien, je hebt niks verkeerd gedaan. Je was verliefd, je geloofde in de liefde. Maar de vader van mijn vier kinderen bleek een meedogenloze man te zijn. Door alles wat hij uithaalde, leefden we al snel onder de armoedegrens. En toen ik na een wurgpoging met hem brak, bleef ik achter met een flinke schuld en bakken ellende. Sindsdien moet ons gezin het doen met zo’n 90 euro leefgeld per maand. En soms met helemaal niks.

Inmiddels zitten we in de schuldhulpverlening. Tot die tijd waren het jaren van betaalachterstanden, rentes, boetes en schulden. Er was geen houden meer aan, we maakten van alles mee. Elektra die werd afgesloten. Geen water meer uit de kraan. We dreigden ons huis kwijt te raken omdat we de huur niet meer konden betalen. We hielden de moed erin. Intussen werd ik ernstig ziek.

Angst om hulp te vragen

Ik kan veel hebben. Maar ik krijg het heel moeilijk zo gauw de kinderen worden gestraft voor deze situatie. Er is veel onbegrip, mensen hebben geen idee. Zo had mijn zoon de schoolboeken nog niet binnen. Die worden vanuit het mbo-studentenfonds aangeschaft als ouders ze niet kunnen betalen. De docent bleek onverbiddelijk: geen boeken, geen toegang. Dat helpt hem toch niet verder? Mijn oudste werd door de Wmo-ambtenaar voor het blok gezet. Als niemand ons vanwege mijn ziekte kon helpen in huis, dan moest zij de mantelzorg maar op zich nemen. Ze liep daardoor studievertraging op en een negatief bindend studieadvies. En nu dan?

Ze kan haar opleiding verder wel vergeten. Ook houden we last van de Veilig Thuis-meldingen, terwijl hun vader allang weg is en de banden verbroken zijn. Die hele ellende ligt achter ons. Maar de meldingen staan nog steeds in onze dossiers. Als ik om hulp vraag, word ik gelijk scheef aangekeken. Steeds voel ik de dreiging dat iemand besluit om een melding te doen bij jeugdzorg. Maar niemand die meekijkt naar het échte probleem: er is gewoonweg niet genoeg geld om van te kunnen leven als gezin. Ik heb vaak om me heen gezien dat kinderen in dezelfde armoedige omstandigheden uit huis werden geplaatst. Ik vertrouwde niemand meer. Ik durfde daarom heel lang geen hulp te vragen. Tot ik na jaren een budgetcoach tegenkwam van wie ik dacht: met jou durf ik het aan.

Laten we elkaar eens ontmoeten

Heel menselijk is het maatschappelijk systeem niet voor ons. Soms denk ik: ik ga een braderie organiseren. En dan nodig ik iedereen in armoede uit, én de mensen die deel uitmaken van het systeem. Tegen die laatsten zou ik zeggen: laten we elkaar eens ontmoeten. Vaak kon ik jullie niet vinden als ik jullie nodig had.

Ik zit in talkshows, ik praat met de burgemeester. Ik schaam me nergens meer voor

Ik wist de weg niet. Ik kende de voorzieningen niet. Ik doorzag de regels niet altijd. Wat zouden jullie ervan vinden om ons te leren kennen en om beter te begrijpen waar wij tegenaanlopen? Zo raak je misschien je wantrouwen in ons kwijt. Misschien kun je zelfs óns vertrouwen terugwinnen dat we lang geleden in jullie zijn kwijtgeraakt.

Ik kan nog heel veel wél

Al die 24 jaar heb ik me bestraft gevoeld. Het was weinig liefdevol en vooral veroordelend. Ik heb zoveel stress te verduren gehad dat mijn lijf bij het minste of geringste op hol slaat. Een betaalde baan is vanwege mijn gezondheid geen optie meer. Maar ik kan nog heel veel wél. Ik laat nu mijn stem horen, ik laat mezelf zien. Iedereen mag meekijken in mijn leven om te begrijpen waarom de armoedeaanpak in ons land niet werkt. Ik zit in talkshows, ik praat met de burgemeester. Ik schaam me nergens meer voor. Ook help ik mensen op weg die in dezelfde situatie zitten als ik. Waarom? Ik wil voor hen degene zijn die ik zelf zo heb gemist.' <

Ook dochter Mia deelt haar ervaringen. Lees gauw verder op de achterkant van dit magazine.

Een kwestie van het hart

Dominee, voormalig topmanager en gedreven voorman van Diaconaal Platform Enschede **Jan Veldhuizen** (66) is het allemaal. Welke pet hij ook op heeft, hij leunt niet achterover maar komt op voor zijn medemens. Vanaf de barricades, als het moet. Voor stadsgenoten in een kwetsbare positie ging hij in gesprek met gemeente Enschede. Met succes.

Jan groeide op in armoede. De instortende textielindustrie van Enschede kostte zijn beide ouders hun werk. Zelf vond hij een baantje bij Polaroid. 'Ik begon onderaan de ladder, maar schopte het uiteindelijk tot Europees IT-manager.' In zijn jonge jaren ontwikkelde hij ook zijn spirituele kant, waarna hij zijn carrière combineerde met domineeswerk. Hij was 52 toen hij stopte bij Polaroid, met meer dan genoeg schaapjes op het droge. Wat werd zijn volgende stap? Een bevriende dominee zette hem voor het blok. 'Of je gaat gewoon zo door en boekt elk jaar een vakantie naar de Malediven. Of je leert alles weg te geven wat je hebt.'

Kiezen om te delen

Het kostte Jan en zijn vrouw een jaar om de keuze te maken. Sindsdien draait hun leven om delen, en stelt Jan zijn talenten in dienst van de medemens. Als dominee staat hij op de kansel in de Harmony Gemeente in Enschede. En hij is medeoprichter en voorman van het Diaconaal Platform Enschede. Een organisatie die mensen in kwetsbare situaties helpt bij hun schulden, het invullen van lastige formulieren, en om de steun te krijgen waarop ze recht hebben volgens de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Ten einde raad

Via de schuldhulp van het Platform maakt Jan kennis met de 52-jarige Els (niet haar echte naam, red.). Door spasmen van haar lichaam is ze vaak niet in staat om te praten. 'Els woont alleen en geïsoleerd in een verzorgingsflat', vertelt Jan. 'Voor sociaal contact is ze afhankelijk van de Wmo, die haar recht geeft op begeleiding. Plotseling kort de gemeente deze hulp met veertig procent. Els is ten einde raad als ik haar bezoek. Ze heeft geen idee hoe ze zich tegen deze ingrijpende beslissing moet verweren, en kruipt van de stress nog verder in haar schulp. Bij de gemeente stuit ik tegen een muur van onbegrip. Mevrouw moet maar een advocaat inschakelen. Die handschoen pak ik voor haar op. En even plotseling als de begeleiding haar werd ontnomen, wordt Els zes maanden later volledig in het gelijk gesteld.'

Recht van de sterkste

In dit voorbeeld zit exact het probleem, vindt Jan. 'Als je maar mondig en assertief bent, dan krijg je wel waar je recht op hebt. Maar dat is lang niet voor iedereen weggelegd. Ook de gemeente Enschede

'Ieder mens is een kostbare parel, vol betekenis en vol kansen. Dat wil men wel eens vergeten. Mensen die er echt doorheen zitten, geef ik daarom zo'n beeldje.'

maakte van die mondigheid een must. Eerst werden burgers zoals Els flink gekort op hun Wmo-ondersteuning. Wilden ze het terug, dan moesten ze maar een rechtszaak beginnen. Bij de weinige mensen die dat aandurfden, schikte de gemeente dan meteen. Bij de Participatiewet, die gaat over de bijstand, zijn ook drempels opgeworpen. Zo'n werkwijze, daar heb ik geen woorden voor. Juist omdat deze wetten bedoeld zijn voor de mensen die haast per definitie niet voor zichzelf kunnen opkomen.'

Tegenbeweging

Deze problematiek zag Jan al aankomen in 2015, toen de rijksoverheid taken op het gebied van werk, inkomen en zorg bij de lokale gemeenten belegde. 'Met veertig procent minder budget. Jaap Kloek, een bekende van me van de gereformeerde kerk, werkte toen bij de gemeente Enschede op de afdeling Wmo. Hij wist precies in wat voor benarde positie veel mensen zouden belanden. Samen besloten we er iets aan te doen. Hij als deskundige van de Wmo, ik als oud-topmanager, dat was een mooie combinatie. Zo begonnen we het Diaconaal Platform Enschede en vergaarden we de steun van kerken uit de omgeving. Inmiddels zijn dit er 27.'

Onderzoek met resultaat

Vanuit het platform ging Jan om de tafel met gemeente Enschede. 'Daar komt een ziltjeswinner aan, dachten ze. Maar ik wist al na een paar vragen precies hoe het zat. We zorgden dat er

1957

Wordt geboren in Enschede

1975

Wordt uitklarer bij transportbedrijf Holland in Glanerbrug

1978

Begint als computer operator bij Polaroid in Enschede

1977-1984

Volgt deeltijds de Brandpunt Bijbelschool in Doorn

2001-2009

Is European IT-Manager bij Polaroid

2009-2018

Werkt pro deo voor de Wiedenest Bibelschule in het Duitse Bergneustadt, begeleidt kerkgemeenten bij veranderingsprocessen en geeft bijbelles aan volwassenen

2011

Richt het Diaconaal Platform Enschede op, samen met Wmo-specialist Jaap Kloek

2019-2021

Door vragen van het Diaconaal Platform stelt de gemeenteraad van Enschede de Commissie Menselijke Maat Enschede aan, die de uitvoering van Wmo en Participatiewet onderzoekt. Men stelt vast dat gemeente Enschede de grenzen van de wet opzocht en soms overschrijdt

2022

De gemeenteraad van Enschede installeert de Commissie Menselijke Maat voor toezicht op toekomstig beleid waarbij de menselijke maat leidend is

'Het bracht burgers en politici dicht bij elkaar. Dat is precies wat we nodig hebben'

onafhankelijk onderzoek kwam naar hoe de gemeente die wetten in de praktijk bracht, en de uitslag was glashelder. Met hun strenge beleid zochten ze de grenzen van de wet op en gingen daar soms overheen.' De uitkomst van het onderzoek was een tik op de vingers en heeft gevolgen. 'Er is een Commissie Menselijke Maat gekomen die toeziet op de uitvoering van de gemeente. Een nieuwe wethouder zorgt voor een nieuw perspectief op de uitvoering van de Participatiewet. Dit maakt een verschil van dag en nacht. Mensen in de bijstand worden weer als mens behandeld.'

Goed voorbeeld doet goed volgen

De manier waarop de overheid omgaat met burgers in kwetsbare situaties staat niet op zichzelf, vindt Jan. De toeslagenaffaire, gedupeerden van de gaswinning in Groningen: je ziet het overal terug. Het ontbreekt aan menselijke maat. En aan inzicht in de tijd waarin we leven. Je kunt niet enerzijds het individualisme aansporen, en anderzijds van mensen vragen om voor elkaar te gaan zorgen. Wat we nodig hebben, zijn leiders die het goede voorbeeld geven. Practice what you preach! Dat is voor mij een uitgangspunt van goed samenleven, zeker voor de mensen die beslissen over anderen.'

Formulier als blokkade

Menselijke maat gaat ook over eenvoud, vindt Jan. En over toegankelijkheid. Jaarlijks helpt het Diaconaal Platform duizenden mensen met digitale belastingaangiftes en toeslagaanvragen. 'Eén op de vijf Nederlanders heeft moeite met lezen, schrijven, rekenen of digitale communicatie. Alleen in Enschede zijn dat er al ongeveer 32.000. Digitale formulieren invullen is voor hen ongelofelijk lastig. Maar ook als je wél thuis bent in het digitale domein, ben je zo een paar uur zoet met een aanvraag voor de bijstand of het UWV. Dit zijn barrières die de toegang tot sociale ondersteuning in de weg staan.'

De kracht van nabijheid

'Weet je, armoede is niet iets waar de arme zich voor hoeft te schamen. Degene die het in stand houdt, dié moet zich schamen. Armoede is niet nodig. Het is een kwestie van het hart, niet van het hoofd. Daar moet iets veranderen. De vreselijke toeslagenaffaire liet ons zien hoe het eraan toegaat bij de overheid en de belastingdienst. Ook wat er in Enschede gebeurde met de Wmo en Participatiewet, opende veel burgers en politici de ogen. Het bracht ze uiteindelijk dicht bij elkaar. Dat is precies wat we nodig hebben.' <

In één klap Uit het Krijt!

Afrekenen met armoede. Het vraagt om initiatieven die bestaande structuren doorbreken. Daarom startte Kansfonds Gewoon geld geven, en steunen we ook andere baanbrekende projecten. Zoals **Uit het Krijt** van De Regenbooggroep, dat razendsnel korte metten maakt met schulden.

Een schuld kan je leven sterk beïnvloeden. Het zorgt voor schaamte en vluchtgedrag, belemmert vooruitgang en zorgt voor allerlei bijkomstige problemen. Een schuld pak je dus het liefst zo snel mogelijk aan. Maar snelle oplossingen, dat is precies waar het in de praktijk aan ontbreekt.

Een kwestie van jaren

Jelena Miljatovic van Uit het Krijt plaatst het in perspectief: 'Wie een normaal schuldsanerings-traject doorloopt, is minstens anderhalf jaar bezig. Mede door de aanlooptijd kan het ook drie jaar worden. Een intensieve en stressvolle periode, waarin ook nieuwe schulden en problemen kunnen ontstaan. Wij willen dit doorbreken. Schulden tot 3.000 euro lossen we af binnen één maand. Een vernieuwende aanpak, waarvoor de waardering enorm is. 'Ik heb mijn leven weer terug', horen we vaak.'

'We doen wat we kunnen'

Uit het Krijt is een initiatief voor economisch dakloze mensen in Amsterdam. 'Dit zijn mensen zonder verslaving of andere problemen. In deze stad zijn het er zo'n 4.000. Iedereen helpen gaat niet, maar we doen wat we kunnen. Met hulp van fondsen zoals Kansfonds – zij steunen ons al drie jaar op rij – helpen we ongeveer vier mensen per maand uit de schulden.'

Minder regels, meer menselijkheid

Niet zo lang geleden was Jelena nog bewindvoerder. Maar de bureaucratie stond haar steeds meer tegen. 'Alles moet perfect zijn voor je met schuldsanering mag starten. Regels en processen zijn er volop, maar oog voor mensen is er te weinig. Mensen die in de problemen zitten en hulp nodig hebben. En het vertrouwen dat ze vanuit die hulp zelf de juiste stappen zetten. Toen ik over Uit het Krijt hoorde, was ik meteen enthousiast. Hier maak ik echt het verschil.'

GLENN IS THUIS

Eindelijk had Glenn [67] zijn leven op de rit. Na ruim dertig jaar als 'spookburger' op straat te leven, had hij een verblijfsvergunning én een dak boven zijn hoofd. Maar bij dit nieuwe leven hoorden ook nieuwe problemen, ontdekte hij.

'Ik moest mijn ziektekostenverzekering betalen. En belasting, omdat ik een tijdje in dienst was. Daarmee had ik geen enkele ervaring. Voor ik het wist had ik schulden en kon ik de huur niet meer betalen. Wat als ik mijn huis uit moest? Wéér op straat, ik wist niet of ik dat nog zou redden.'

Een oplossing had Glenn niet. Maar Uit het Krijt gelukkig wel. Ze betaalden de schuld snel af, voor hij zijn huis verloor. Een bewindvoerder helpt nu met de administratie. 'Ik heb weer rust in m'n hoofd. Geen schulden, geen papierwerk. Ik doe mijn vrijwilligerswerk, en in de vrije uurtjes? Dan ben ik het liefste thuis. Dat heb ik zo lang niet kunnen zeggen.'

'Wéér op straat, ik wist niet of ik dat nog zou redden'

'Liever leef ik in een maatschappij waar kansen eerlijker worden verdeeld'

Esther Kwaks wil een flink deel van haar vermogen schenken. Ze ging op zoek naar goede doelen die passen bij haar wens: bijdragen aan fundamentele oplossingen voor de samenleving. 'Het project Gewoon geld geven van Kansfonds is daarvan een inspirerend voorbeeld.'

Esther dook vorig jaar diep in de goede doelen. Want er zijn er nogal wat, hier en over de grens. Hoe maak je daaruit een keuze? 'Zeker nu ik grotere bedragen ga schenken, wil ik mijn giften een duidelijke richting geven', vertelt Esther. 'En er meer voldoening uithalen. Dat zit 'm in de manier waarop goede doelen problemen benaderen. Geen pleisters plakken, maar problemen fundamenteel aanpakken. Daarop tipte mijn bank Kansfonds.'

Systeem van vertrouwen

'Bij Kansfonds zie ik heel duidelijk dat ze werken aan systeemverandering', gaat Esther verder. 'Ik ben een groot voorstander van hun project Gewoon geld geven, waarbij ze gezinnen in armoede 150 euro per maand geven. Het is mooi dat ze mensen zelf de verantwoordelijkheid geven om het geld goed te besteden. Het project gaat uit van onvoorwaardelijk vertrouwen.'

Evenveel kansen

Esther had lange tijd een bedrijf in de financiële dienstverlening. Jaren geleden verkocht ze haar aandeel. Haar man runt op dit moment een succesvol bedrijf. Samen bouwden ze een groot vermogen op. 'Ons gezin staat aan de goede kant van de streep. Ik realiseer me hoeveel geluk we daarbij hebben gehad. Ik kan zeggen: we hebben er ook hard voor gewerkt. Maar dat doen andere mensen ook en die houden er een stuk minder aan over. Ik heb veel kansen gehad, en dat geldt niet voor iedereen in Nederland. Liever leef ik in een maatschappij waar die kansen eerlijker worden verdeeld.'

Filosoof John Rawls had een interessant gedachte-experiment voor de verdeling van kansen, weet Esther. 'De sluier van onwetendheid. Stel je voor, je moet de basisprincipes voor een maatschappij neerzetten, maar je weet van tevoren niet welke sociale positie jij zelf daarin krijgt. Hoe zou je het systeem dan inrichten? Een mooie test die een eerlijkere samenleving zou opleveren.'

Niet switchen van doelen

Heel bewust kiest Esther ervoor om een paar goede doelen voor langere tijd te steunen. 'Het kost goede doelen ontzettend veel tijd en geld om donateurs te werven, zeker als donateurs ieder jaar switchen van doel. Het leidt de aandacht af van hun missie. Door ze langer te steunen, hoop ik ze meer zekerheid te bieden voor toekomstplannen.' <

Wil jij doneren met **belastingvoordeel?**

Esther heeft zich voor minstens vijf jaar verbonden aan Kansfonds. Wil jij net als haar samen met Kansfonds doen wat nodig is om de kansenongelijkheid in Nederland aan te pakken?

Dan is een periodieke schenkingsovereenkomst interessant. Door jouw gift voor tenminste vijf jaar vast te leggen, is deze gift volledig aftrekbaar van de belasting.

Meer weten? Neem dan contact op met Brenda Pel: b.pel@kansfonds.nl of ga naar: kansfonds.nl/periodiekschenken.

De **Gemeente Amsterdam** heeft besloten om haar medewerking te verlenen aan ons initiatief Gewoon geld geven! Twee jaar lang krijgen 300 Amsterdamse gezinnen in de bijstand 150 euro netto per maand extra geld, waarbij de **Hogeschool van Amsterdam** de effecten onderzoekt.

Dankzij de financiering door **Stichting RCOAK**, een Amsterdams vermogensfonds dat onder meer de giften aan de 300 gezinnen verstrekt, is deelname van Amsterdam mogelijk. Hiermee wordt de onderzoeksgroep van Zaanse en Tilburgse gezinnen verdubbeld.

Wethouder **Marjolein Moorman** (Armoede): "Gezinnen die leven in armoede hebben meer stress, gezondheidsklachten en mentale problemen, juist door voortdurende financiële zorgen. Met een maandelijks extra bedrag, zonder nadere voorwaarden of verplichtingen, kunnen deze gezinnen meer grip op hun leven krijgen. De deelnemende gezinnen uit Nieuw-West, Noord en Zuidoost mogen zelf bepalen waar ze het geld aan besteden: daar bemoeit de gemeente zich niet mee. Zo onderzoeken we hoe de vicieuze cirkel van armoede in kwetsbare gezinnen met kinderen kan worden doorbroken op basis van vertrouwen."

#gewoongeldgeven #Amsterdam #armoede #bestaanszekerheid

Twee jaar lang 'gewoon geld' voor gezinnen in Amsterdam.
kansfonds.nl · Leestijd: 2 min.

Geweldig nieuws

Na Tilburg en Zaandam sluit ook gemeente Amsterdam aan bij ons initiatief Gewoon geld geven! Je las er al over op pagina 4 in deze Mede.

WIL JE ONZE THEMA-AVOND BIJWONEN?

Op **27 september** praten we in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam over Gewoon geld geven. Dat doen we samen met samenwerkingspartners. Wil je meer weten over onze tegendraadse methode? We nodigen je van harte uit voor deze thema-avond, met journalist Sheila Sitalsing als gespreksleider. De genodigden delen onder andere ervaringskennis en je hoort over de visie van wethouders.

Je bent welkom!

Lees meer over de sprekers en reserveer je plek in de zaal via de website van Pakhuis de Zwijger

Straat Bakkie

Wil je iets betekenen voor (voormalig) dak- en thuisloze mensen? Drink dan eens een kop koffie bij Straat Bakkie, de nieuwe Haagse koffiebar. Het tentje bevindt zich in het nieuwe onderkomen van het Straat Consulaat aan de Torenstraat. De barista's die de koffie bereiden, waren eerder dakloos. Mede dankzij Straat Bakkie pakken zij hun leven weer op.

Den Haag te ver? Je kunt dit mooie initiatief ook op afstand steunen door een **Straat Bakkie te doneren** (v.a. 3,50 euro).

TWEEDE KAMER VERKIEZINGEN

Den Haag, je hoort van ons!

De Tweede Kamerverkiezingen komen eraan. En dat betekent een nieuwe kans om dak- en thuisloosheid en bestaanszekerheid hoger op de politieke agenda te krijgen. De komende maanden vragen we daarom extra aandacht voor deze thema's, zowel bij politieke partijen als kiezers. Dat doen we samen met onze partners, en via de verschillende samenwerkingsverbanden waaraan wij deelnemen. Hoe? Door te informeren en inspireren met verschillende soorten acties.

Houd onze site en socials in de gaten voor meer informatie

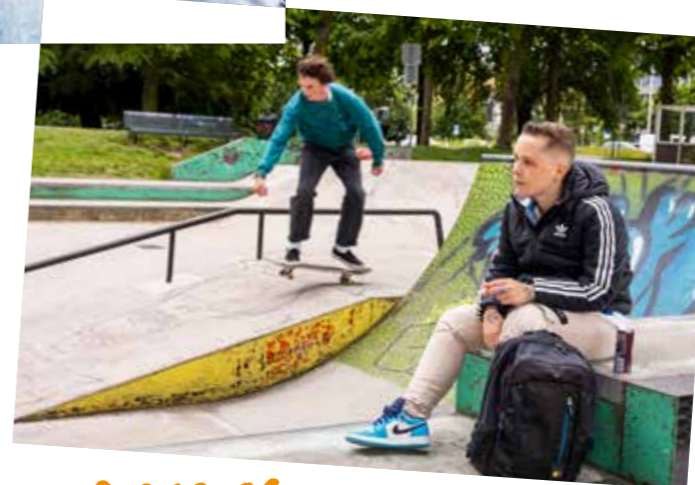
App voor het straatleven

Waar kun je douchen, eten en schone kleren krijgen? Je inschrijven voor maatschappelijke opvang of permanente huisvesting? En hoe vind je medische zorg? Als je op straat leeft, is praktische informatie van levensbelang. Met haar papieren Blauwe Boekje deelt De Regenboog Groep al jaren nuttige tips voor hulp. Sinds kort doen ze dat ook via de Streetlife-app, omdat steeds meer mensen in de opvang een smartphone hebben. De app is ook handig voor hulpverleners. Zo kunnen zij toch in contact komen met mensen die geen adres hebben.

TIJD VOOR EEN

Make-over

Herken je de prachtige foto's hierboven? Dat zou goed kunnen. Het zijn twee foto's uit de beeldvormingscampagne en foto-expositie 'Zie jij wie dakloos is? Wij ook niet' van het Straat Consulaat. De expositie vraagt aandacht voor een representatiever beeld van dak- en thuisloze mensen. In de media worden zij vaak op een eenzijdige manier in beeld gebracht. Onterecht, want meestal zie je niet of iemand dak- of thuisloos is. Mensen kunnen dat vaak heel goed verbergen.

SOMMIGE MENSEN BLIJVEN JE VERBAZEN. MET HUN DOORZETTINGSVERMOGEN, DIEPE VERTROUWEN OF GRENZELOZE INZET VOOR ANDEREN. KRACHTPATSER VAN DEZE MEDE: MIA NASIBDAR (23).

Als kind werd Mia geconfronteerd met huiselijk geweld door haar vader, en leefde ze ver onder de armoedegrens. 'Deurwaarders, bevroren rekeningen en koken op waxinelichtjes: het was dagelijkse kost. Ik werd gepest, zowel op de basisschool als de middelbare. En zelfs de leraren deden mee.'

Jeugdzorg, Veilig Thuis en de kindbescherming kwamen allemaal langs. Maar toen Mia écht een instantie nodig had, gaven ze geen gehoor. 'Mijn moeder, zusje en broertjes zijn ook chronisch ziek. De Wmo bood geen hulp. Ik was genoodzaakt om mantelzorger te worden, voor het hele gezin. De zorgprofessionals dwongen me om volwassen te worden. Ik was nog maar zes.'

Mia's vertrouwen in formele instanties verdween helemaal toen ze ging studeren. 'Ik werd van school gestuurd omdat ik niet mantelzorger én student kon zijn. Mijn enige droom was om Creative Business te studeren. Nu mag ik dat nergens meer doen. Plus, als ik niet binnen twee jaar weer studeer, moet ik mijn prestatiebeurs terugbetalen. Dat lukt niet.'

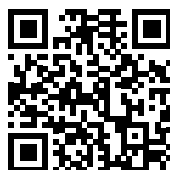
Mia laat zich ondanks alles niet breken. 'We zijn één van de vele gezinnen. Ik wil hun de stem geven die ik niet had, omdat ik bang was dat jeugdzorg ons weghaalde bij onze moeder. Nu ik oud genoeg ben, vertel ik mijn verhaal aan professionals en scholieren. Dit mag geen enkel gezin meer overkomen. Kinderen móéten gehoord worden.' ◀

Uitgelezen? Geef Mede door aan iemand anders!

'Dit mag geen enkel gezin overkomen.'

Kinderen móeten gehoord worden'

Wil je donateur worden?

Scan de QR-code met je telefoon of ga naar kansfonds.nl/doneren